

turligviis umuligt her at komme ind paa hele det nævnte store Spørgsmaal og navnlig at udtale sig nærmere om de Begrændsninger, som man opstiller med Hensyn til Nutidens Ret ligeoverfor tidligere trufne Dispositioner. Men i sin Almindelighed maa jeg fremhæve, at ligesaa uomstødelig som den Sætning, hvilken det ærede Medlem (Gstrup) paaberaabte sig, er ogsaa den Sætning, at det ikke gaaer an at erklære, at den Tid, som nu er forhaanden, paa ethvert Punkt og i alle Retninger skal være forpligtet til at lade enhver som helst tidligere Bestemmelse staae fuldstændig urørt. (Gstrup: Det har jeg heller ikke sagt). Nei, det ærede Medlem har ganske vist ikke sagt dette, men det var dog egentlig Consequentsen af den Indvending, der fra hans Side blev rettet imod Lovforslaget som det, der ikke tog Hensyn til den Hellighed, der skulde tilkomme Dispositioner trufne af død Mand. Det gjælder her om paa ethvert Punkt at begrænde sine Udtryk, thi ellers vil man let komme for vidt. Jeg skal efter Gvne vogte mig for at gaae for vidt i mit Forsvar for Nutidens Ret ligeoverfor Fortidens Krav. Jeg troer, at det ærede Medlem forsvarede Fortiden for stærkt ligeoverfor Nutiden, og jeg skal derfor bestræbe mig for ikke at stille Fortidens Krav for ringe ved at gjøre Nutidens Krav for stærke. Men jeg troer dog, at Alle ialfald vilde være enige med mig i, at der her er Tale om et Spørgsmaal, der ikke kan løses ved almindelige Sætninger, men som kun kan løses ved en nøie Overveielse af de Regler, som man opstiller i ethvert enkelt Tilfælde. Det er jo vitterligt, at Fundatser og mange andre testamentariske Dispositioner fra tidligere Tider dagligen — dette er naturligtviis kun et billedligt Udtryk — eller dog idelig og idelig forandres. Spørgsmaalet er kun, under hvilke Betingelser og Forudsætninger de forandres. De forandres, naar de vedkommende Bestyrere andrage derpaa, og da med Regjeringens Samtykke. Dette kan man sige er de to formelle Betingelser, som med Hensyn til mangfoldige saadanne Bestemmelser maae opretholdes. En fuldstændig Uforanderlighed vilde derimod være fuldstændig utaalelig. — Det foreliggende Spørgsmaal kan altsaa efter min Mening ikke af-

gjøres med de fremsatte almindelige Henvisninger til den Hellighed, der skal tilkomme de af død Mand i sin Tid trufne Dispositioner. Man maa i ethvert Tilfælde undersøge, om den Form for Forandringens Sværtsættelse eller den Afgang til en Forandring, som opstilles, er velbegrundet. Men nu er det da, at jeg siger, at, efterat Grundloven har bestemt, at der skal gives en Lov, hvorved den bundne Jord kan gaae over til fri Eiendom, saa kan og maa man ikke opfatte de Bestemmelser, som i §§ 2—9 ere foreslaaede, under det Synspunkt, at de gives for at fyldestgjøre private Interesser. Nei, paa ingen Maade; de bør opfattes under det Synspunkt, at det er en i Lovgivningens almindelige Principer og i selve Lehnens Privilegier hjemlet Form for Forholdets Ordning, der foreslaaes, hvorved Grundlovens Bestemmelse naturligen fyldestgjøres. Dette er det Synspunkt, hvorunder jeg beder §§ 2—9 betragtede, og aldeles ikke under det Synspunkt, om en saadan Ordning convenerer Besidderen af de paa gjældende Grevskaber eller Stamhus. Dette sidste Synspunkt er derimod ikke aldeles ligegyldigt i alle de Tilfælde, hvor Spørgsmaalet om en Løsning af Majoratsbaandet foreligger Regjeringen særlig til Afgjørelse ad Bevillingsveien som hidtil. Saafald er det naturligtviis et meget vigtigt Punkt, og Ministeriet har da ofte Banfælgigheder ved at gjøre de almindelige Synspunkter gjældende ligeoverfor de private Interesser, som i saa Henseende komme frem. Hele Lehnscontrolen er jo overhovedet en ideltig Conflict mellem de Fordringer, der stilles af Tilsynet, og de private Interesser, som komme frem fra de enkelte Besidderes og Successorers Side. Navnlig paa dette Punkt at tale om en særlig Hellighed for ældre Tiders Dispositioner, er virkelig lidt dristigt netop ligeoverfor tidligere Kjendsgjerninger, der ere velbekjendte og som ogsaa findes anførte i et Tillæg til nærværende Lovforslag, hvorefter det jo dog er vitterligt, med hvor stor en Lethed man til forskjellige Tider fra Regjeringens Side har givet Bevilling til Opløsning af Majoratsbaandet. Er det nu dog ikke langt hensigtsmæssigere og bedre, at der istedetfor den, jeg kan sige, uindskrænkede Bevillingsmyndighed, som for